

ועדת הבחירות המרכזית לכנסת ה-21
لجنة الانتخابات المركزية للكنيست 21
The Central Elections Committee for the 21st Knesset

Justice Hanan Melcer
Deputy President of the Supreme Court
Chairman of the Central Elections
Committee

القاضي حنان ملتسر
نائب رئيس المحكمة العليا
رئيس لجنة الانتخابات المركزية

השופט חנן מלצר
המשנה לנשיאת בית המשפט העליון
יושב ראש ועדת הבחירות המרכזית

תב"כ 57/21

- העותרים :
1. עו"ד איתמר בן-גביר
2. חזית לאומית יהודית
3. איחוד מפלגות הימין

נגד

- המשיבות :
1. Facebook Inc.
2. Facebook Ireland Limited
3. פייסבוק ישראל בע"מ
4. היועץ המשפטי לממשלה

עתירה למתן צו מניעה לפי סעיף 17ב לחוק הבחירות (דרכי תעמולה), התשי"ט-1959

- בשם העותרים : עו"ד איתמר בן-גביר
בשם המשיבות 3-1 : עו"ד ד"ר יואב אסטרייכר ; עו"ד מתן קובץ
בשם המשיב 4 : עו"ד רועי שויקה

החלטה

1. העותרים פנו בתאריך 04.04.2019 ב"עתירה בהולה" למתן צו מניעה לפי סעיף 17ב לחוק הבחירות (דרכי תעמולה), התשי"ט-1959 (להלן: חוק דרכי תעמולה), בגדרה התבקשתי להורות למשיבות 3-1 לאפשר לעותר 1, המתמודד בבחירות לכנסת ה-21 ברשימת העותרת 3, לעשות שימוש בעמוד הפייסבוק ודף הפרופיל הנושאים את שמו אצל המשיבות 3-1, ללא כל מגבלה וחסומה.

2. לטענת העותרים, בתאריך 03.04.2019, נשלחה לחשבון הפייסבוק של העותר 1 הודעה, שכותרתה: "נראה שמהו שפרסמת אינו תואם את כללי הקהילה שלנו", תוך הפניה לפרסום ("פוסט") מטעם העותר 1 שכותרתו: "1000 מחבלים מתים ולא תיפול שעה אחת של חיילי צה"ל".

עמוד 1 מתוך 4

משכן הכנסת, קריית דוד בן-גוריון, ירושלים 9195015 العنوان: مجمع بن-غوريون, أورشليم القدس, 9195015
טלפון هاتف: 02-6753407, פקס فاكس: 02-5669855 דוא"ל البريد الإلكتروني: VadatB@knesset.gov.il

אתר האינטרנט الموقع www.bechirot.gov.il

מיד לאחר מכן, נשלחה הודעה נוספת לעותר 1, ובה נכתב כדלקמן:

"מאחר שיש תוכן המנוגד לסטנדרטים הקהילתיים שלנו בנושא דיבור ושנאה, הוא הושבת. אנו מסירים דברי שטנה [...] כרגע, הקבוצה גלויה רק לך ולכל מנהלי מערכת אחרים, כדי שתוכל להסיר כל דבר שמפר את הסטנדרטים שלנו. אם ברצונך לשחזר קבוצה זו, עליך לבצע כמה שינויים ולבקש בדיקה".

בהודעה נוספת, נמסר לעותר 1 מטעם המשיבות 1-3 כדלקמן:

"יכולתך לפרסם תוכן נחסמה זמנית. חסימה זמנית זו תימשך 7 ימים ולא תוכל לפרסם בפייסבוק עד לסיומה...".

3. לטענת העותר 1, העיתוי בו בחרו המשיבות 1-3 להגביל את חשבון המשתמש שלו מפרסום ברשת החברתית שהן מפעילות (הגבלה שתעמוד בתקפה, על-פי ההודעה הנ"ל, עד לאחר יום הבחירות), מלמד כי הגבלה זו הוצאה שלא כדין מבחינת חוקי מדינת ישראל, שכן בעשותן כך – המשיבות 1-3, או מי מהן עברו, בין היתר, על הוראת סעיף 126 לחוק הבחירות לכנסת [נוסח משולב], התשכ"ט-1969 (להלן: חוק הבחירות) ולפיכך התבקשתי להוציא כנגד המשיבות 1-3 צו מניעה מכוח סעיף 17ב לחוק דרכי תעמולה.

4. ביקשתי את תגובת המשיבות 1-3 לעתירה ובתגובתן הן כפרו בסמכותי. מעבר לכך, המשיבות 1-3 גרסו כי אין בסיס לטענה שהגבלת חשבון המשתמש של העותר 1 קשורה למערכת הבחירות הנוכחית. לטענתן, הביטוי הפוגעני (כפי שהן רואות אותו), שבו נקט העותר 1, מהווה הפרה חמישית מצדו של העותר 1, בשלוש וחצי השנים האחרונות, של "תנאי השירות" ו"כללי הקהילה" (להלן יחד: הכללים), שהותוו על-ידי המשיבות 1-3 (מהותם של "כללי הקהילה", לטענת המשיבות 1-3, הוא ב"פירוט בקווים כלליים של הצהרת הכוונות של Facebook Inc, הפילוסופיה שלה בנוגע לחופש ביטוי, קהילה וביטחון, וכן קווים מנחים ביחס לתוכן שמשתמשים רשאים, או אינם רשאים, לפרסם בשירות Facebook").

לטענת המשיבות 1-3, כללים אלה, החלים על כלל המשתמשים בשירותיהן, שוללים תקיפה ישירה של אנשים על בסיס מאפיינים מוגנים, כגון: מוצא אתני, גזע ודת, והכללים מקנים למשיבות 1-3 שיקול דעת בלעדי בכל הנוגע לאופן אכיפתם ונפקות הפרתם. סמכות זו איננה מוגבלת, לטענתן, בהוראות חוק דרכי תעמולה, אשר לגביהן טענו העותרים כי הן מקנות ליושב-ראש ועדת הבחירות המרכזית סמכות למתן צו מניעה, כמבוקש בעתירה זו.

עמוד 2 מתוך 4

משכן הכנסת, קריית דוד בן-גוריון, ירושלים 9195015 العنوان: مجمع بن-غوريون, أورشليم القدس, 9195015
טלפון هاتף: 02-6753407, פקס: 02-5669855 דוא"ל البريد الإلكتروني: VadatB@knesset.gov.il

אתר האינטרנט الموقع www.bechirot.gov.il

על כן, המשיבות 1-3 סבורות כי אין מקום למתן צו מניעה כמבוקש, וכי דין העתירה להידחות.

5. המשיב 4, היועץ המשפטי לממשלה, טוען כי בנסיבות העניין לא ניתן לראות את הנטען בעתירה כ"מגלה מעשה עבירה" כלשהו מצד המשיבות 1-3 וממילא אין מקום למתן הצו המבוקש.

6. לאחר עיון בעתירה ובתגובה לה, הגעתי למסקנה כי דין העתירה להידחות, ובשים לב לדוחק הזמנים, אנמק את הדברים בקצרה בלבד.

7. העתירה שלפני מעוררת שאלות נכבדות, בדבר "משולש היחסים" שבין משתמש הקצה, היינו: האדם המבקש לממש את חופש הביטוי המוקנה לו ("המשמיע"), לבין קהל התומכים, או הגולשים, אליהם מופנה המסר ("השומעים"), ולבין "השחקן השלישי" – פלטפורמת הפרסום המקוון, של הרשת החברתית במסגרתן נערך הפרסום. על הצורך בליבון סוגיות אלה בהקשר של דיני הבחירות – ראו: החלטתי בעניין תב"כ 8/21 בן מאיר נ' הליכוד, בפיסקה 86 להחלטה ועיינו בהפניות הנזכרות שם (27.02.2019).

אין דינן של שאלות עקרוניות אלה להתברר במסגרת זו, בה סד הזמנים ושיקולי יעילות, מצדיקים הכרעה פרטנית, וברי שאין ללמוד מהחלטה פרטנית זו לגבי קיומה, או העדרה, של סמכות לערכאה שיפוטית כלשהי (מכוח הדין הכללי), או של יושב-ראש ועדת הבחירות המרכזית (מכוח דיני הבחירות), לבחון את אופן אכיפתם של הכללים בידי המשיבות 1-3, ושיקול הדעת שהפעילו, בהסדרת השיח ברשתות החברתיות אותן הן מחזיקות, או מפעילות.

לאחר אקדמות מילין אלו – אפנה להכרעה לגופם של דברים.

8. כאמור, המשיבות 1-3 טוענות כי הגבלת חשבון המשתמש של העותר 1 נעשתה מתוקף זכותן לאכוף את ההסכמות בין הצדדים, כפי שנקבעו בכללים (תנאי השירות וכללי הקהילה), המהווים, לשיטתן, מסגרת חוזית המחייבת את המשתמש.

כפי שצינתי בהחלטות קודמות, לתנאי השימוש הנקבעים על-ידי פלטפורמות פרסום שונות, ולתניות גילוי ושיקפות הכלולים בהם, אכן עשויה להיות חשיבות רבה במסגרת השיקולים הרלבנטיים לסעד של צו מניעה לפי סעיף 17 לחוק דרכי תעמולה (ראו, למשל: 27/21 ישראל ביתנו נ' שמיר מערכות ומפעלים בע"מ (26.03.2019)). מטענות המשיבות 1-3 אף עולה, כי קרוב לוודאי שכללים אלה היו ידועים לעותר 1, שכן אין זו, כאמור, הפעם הראשונה בה חשבונו מוגבל בשל פרסומים, אותם ראו המשיבות 1-3 כמפירים את הכללים, כפי שנקבעו על-ידן.

9. זאת ועוד – בכתב העתירה שלפניי לא הוסבר באופן משכנע, מעבר לאזכור של הוראות שונות מחוק הבחירות ומחוק דרכי תעמולה (שאינן בהכרח רלבנטיות), מדוע ניתן להחילן על ענייננו (בין בדרך של פרשנות, בין בדרך של היקש, ובין בדרך אחרת כלשהי) וכיצד הן מקנות סמכות ליושב-ראש ועדת הבחירות המרכזית למתן הצו המבוקש.

10. אשר על כן, בהעדר תשתית של הנמקה נורמטיבית מספקת, ובהינתן כי הכללים חלים בין הצדדים ומחייבים אותם, לא מצאתי לנכון להתערב בהחלטת המשיבות 1-3. זאת, כאמור, מבלי להידרש כלל במסגרת זו לשאלת הסמכות למתן הצו המבוקש.

בשולי הדברים אעיר כי בהעדר תשתית ראויה גם לטענת ההפליה שזכרה – לכאורה הכללים של המשיבות 1-3, האוסרים על ביטויי שנאה וגזענות ומאפשרים את הסרתם מהרשת, הם בגדר סמכותן של המשיבות 1-3, והינם גם סבירים ומידתיים.

11. נוכח כל האמור – העתירה נדחית בזאת. בנסיבות העניין, לא אעשה צו להוצאות.

ניתנה היום, ג' בניסן התשע"ט (08.04.2019).

חנן מלצר, שופט

**המשנה לנשיאת בית המשפט העליון
יושב ראש ועדת הבחירות
המרכזית לכנסת ה-21**